

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 230/2013-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. Š. J., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Cob 196/2011 z 26. júla 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2012 doručená sťažnosť spoločnosti I., s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľka“), v ktorej namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy a základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Cob 196/2011 z 26. júla 2012, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 26 Cb 90/2009 z 5. apríla 2011, ktorým bola žaloba sťažovateľky zamietnutá.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka a U. v K., uzatvorili 9. januára 2006 zmluvu o prístupení k záväzku a zmluvu o spolupráci, predmetom ktorej bola exkluzivita sťažovateľky pri sprostredkovaní študentov pre U. v K. V dôsledku sťažovateľkou uvádzaných zhoršujúcich sa vzájomných vzťahov medzi zmluvnými stranami U. v K. vystavila 16. júna 2008 sťažovateľke faktúru „... na Zmluve nikdy nedohodnutú menu SKK, pričom v čase jej vystavenia... ako aj v čase jej splatnosti (29. 6. 2008) predmetná kalkulácia stále nebola zmluvnými stranami odsúhlasená...“. Sťažovateľka ešte pred vystavením faktúry 12. mája 2008 zaslala v prospech účtu U. v K. preddavok vo výške 100 000 USD, a to „... na základe vlastných predbežných kalkulácií a odhadov“. U. v K. 21. augusta 2008 zaslala sťažovateľke upomienku „... a poskytuje 7-dňovú lehotu na plnenie“. U. v K. 26. augusta 2008 „... odstránila vadu faktúry spočívajúcu v mene SKK... a vystavila novú faktúru na dohodnutú menu USD“, ktorá však bola vystavená s pôvodným dátumom vystavenia a dátumom splatnosti, t. j. „... s nemožnými dátumami vystavenia a splatnosti“. Sťažovateľka svojou písomnosťou z 18. novembra „započítava svoju pohľadávku voči U. v K.“. U. v K. prevzala predmetnú písomnosť, pričom v rovnaký deň zaslala sťažovateľke odstúpenie od zmluvy z dôvodu omeškania so zaplatením predmetnej faktúry podľa čl. VIII bodu 7 zmluvy.

3. Sťažovateľka považujúc odstúpenie U. v K. za nezákonné podala na okresnom súde žalobu o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, ktorú okresný súd zamietol a na základe odvolania sťažovateľky krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

4. Sťažovateľka porušenie jej práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces odôvodňuje takto: *„napadnuté rozsudky OS KE I a KS KE považujeme v celom rozsahu za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené až arbitrárne... Odôvodnenie napadnutých rozsudkov je nepresvedčivé, bez logickej konzistentnosti a je arbitrárne. Z rozhodnutí nie je zrejmé, aké dôkazy považoval súd za relevantné. Súd v odôvodnení síce vymenoval, aké dokazovanie bolo v predmetnej veci vykonané, avšak v odôvodnení napadnutého rozsudku absentujú úvahy súdu o tom, ako sa vysporiadal s jednotlivými dôkazmi, resp. tvrdeniami, ktoré si navzájom odporovali, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil...“*

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla, že *„OS KE I, ale aj KS KE sa vôbec nevysporiadali so skutočnosťou, že odporca svojim konaním v záväzkovom zmluvnom vzťahu s navrhovateľom účelovo a vedome nastolil stav, ktorým vystavil navrhovateľa do pozície právnej neistoty. Odporca neposkytol navrhovateľovi potrebnú a očakávanú súčinnosť, aby navrhovateľ mohol svoje záväzky plniť a následne toto bezprávie účelovo šikanóznym spôsobom využil vo svoj prospech s cieľom bez reálneho právneho dôvodu ukončiť spoluprácu s navrhovateľom, pričom súdy tento postup legitimizovali.“*

5. Z uvedených dôvodov sťažovateľka v sťažnosti žiadala, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva navrhovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru porušené boli.

Odkladá vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 3 Cob/196/2011 až do rozhodnutia vo veci samej.

Rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 26. 07. 2012 pod č. k. 3 Cob/196/2011 a Rozsudok Okresného súdu Košice I. zo dňa 5. 4. 2011 zrušuje a vracia vec Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

Priznáva navrhovateľovi náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.“

II.

6. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd

nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. Sťažovateľka porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru videla predovšetkým v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom bola toho názoru, že krajský súd sa riadne a dôsledne nevysporiadal s jednotlivými dôkazmi a tvrdeniami a že odôvodnenie rozhodnutia je arbitrárne a nepresvedčivé.

10. Ústavný súd po posúdení námietok sťažovateľky dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu v nadväznosti na rozsudok okresného súdu nevykazuje nedostatky namietané sťažovateľkou. Krajský súd sa plne stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu, ktorý sa podľa názoru ústavného súdu vysporiadal vo svojom rozhodnutí dostatočne a presvedčivo s právnou argumentáciou oboch účastníkov konania, ako aj s vykonanými dôkazmi.

Okresný súd v rozhodnutí sp. zn. 26 Cb 90/2009 z 26. júla 2012 okrem iného uvádza:

„V zmluve síce boli uvedené jednotlivé poplatky zo strany študentov v menách USD a EUR, ale účastníci v zmluve nedohodli, v akej mene sa má vystaviť účtovný doklad - faktúra. ... Z e-mailu Ing. Z. R. zo dňa 28. 7. 2008 adresovaného pani M. súd zistil, že Ing. R. v ňom nežiadala o vystavenie faktúry na menu USD, len sa pýtala, či by nemala byť vystavená na menu USD, pretože ak by klesol kurz, mohla byť suma v slovenských korunách nižšia... Na základe e-mailovej komunikácie medzi účastníkmi konania súd dospel k záveru, že najneskôr dňom vyhotovenia faktúry č. 3080000574 (dňom 18. 6. 2008) v mene SKK bol návrh kalkulácie školských poplatkov medzi účastníkmi konania odsúhlasený. Tento stav potvrdzuje aj skutočnosť, že žalobca výšku vyčíslených školských poplatkov nereklamoval ani po doručení faktúry na slovenskú menu, ani po doručení faktúry na menu USD a ani doposiaľ... faktúra bola žalobcovi doručená dňa 20. 6. 2008,... žalobca teda vedel kedy, a akú sumu má uhradiť na základe predmetnej faktúry žalovanému... to, že žalovaný prepracoval faktúry č. 3080000574 a vystavil ju opätovne na menu USD

s tým istým dátumom vyhotovenia a splatnosti nemá vplyv na povinnosť žalobcu splniť svoj záväzok.“

11. Okresný súd vo vzťahu k ďalšej argumentácii sťažovateľky uviedol: *„Žalobca nepreukázal súdu existenciu svojich pohľadávok voči žalovanému v čase zápočtu ani ich výšku a splatnosť. Nepreukázal ani to, že predmetným zápočtom došlo k zániku celého jeho dlhu voči žalovanému.“*

12. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených záverov konštatuje, že krajský súd v nadväznosti na rozsudok okresného súdu v napadnutom rozhodnutí dostatočne a podrobne rozoberá dôvody, na základe ktorých dospel k záveru o zamietnutí žaloby, a ku každému z týchto dôvodov uvádza príslušný zákonný základ.

13. Ústavný súd si dovoľuje v tejto súvislosti upriamiť pozornosť sťažovateľky na skutočnosť, že nie je oprávnený preskúmať skutkové zistenia všeobecných súdov a spochybňovať výsledky záverov vyplývajúcich z nimi vykonaných skutkových zistení, a to aj za predpokladu vzniku možnosti určitých faktických pochybení v procese vykonávania a posudzovania dôkazov, pokiaľ tieto výsledky hodnotenia dôkazov a posudzovania výsledkov procesu dokazovania zodpovedajú pravidlám právnej a formálnej logiky, nie sú navzájom rozporuplné a vytvárajú celistvý rámec ako podklad na rozhodnutie. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

14. Ústavný súd v načrtnutých súvislostiach konštatuje, že napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov z pohľadu oprávnení preskúmať predmetné rozhodnutia zverených

ústavnému súdu neporušili práva garantované ústavou a dohovorom na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

15. Ústavný súd napriek už uvedenému, považuje za potrebné v kontexte námietok sťažovateľky, *„že odporca svojim konaním v záväzkovom zmluvnom vzťahu s navrhovateľom účelovo a vedome nastolil stav, ktorým vystavil navrhovateľa do pozície právnej neistoty. Odporca neposkytol navrhovateľovi potrebnú a očakávanú súčinnosť, aby navrhovateľ mohol svoje záväzky plniť a následne toto bezprávie účelovo šikanóznym spôsobom využil vo svoj prospech s cieľom bez reálneho právneho dôvodu ukončiť spoluprácu s navrhovateľom, pričom súdy tento postup legitimizovali“*, poukázať na vzájomné správanie oboch účastníkov dotknutého zmluvného vzťahu, v ktorom obaja nepostupovali v zásade so štandardnými spôsobmi sledujúcimi vôľu byť viazaní uzatvorenou zmluvou. V tomto smere sťažovateľka v čase od vystavenia faktúry, resp. doručenia faktúry v júni 2008, avšak najneskôr 2. septembra 2008, mala vedomosť o presnej výške svojho záväzku (aj v SKK aj v mene USD) a napriek tomu nerealizovala úkony smerujúce k splneniu predmetného záväzku hľadajúc iné spôsoby zániku tejto povinnosti (žalovaným a súdom neakceptované započítanie a pod). V prípade, ak sťažovateľka poukazuje na svoju dobromyseľnosť pri úhrade preddavku vo výške 100 000 USD v máji 2008, rovnako „dobromyseľne“ mohla postupovať v prípade faktúry vystavenej žalovaným do doby, kým zmluvné stany nenájdu konsenzus v namietaných sporných otázkach (doba splatnosti, deň vystavenia). Ústavný súd sa domnieva, že sťažovateľka nebola vystavená do pozície právnej neistoty a je v súlade s právnym princípom „*nemo turpitudinem suam allegare potest*“ (nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania) toho názoru, že samotná sťažovateľka svojim konaním zásadným spôsobom prispela ku vzniku sporu a správaniu žalovaného, a preto jej obranu poukazujúcu na šikanózne správanie žalovaného nepovažuje za opodstatnenú.

16. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a podľa čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo podľa čl. 20

ods. 1 a 3 a podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 3 a podľa čl. 35 ods. 1 ústavy by bolo teda možno uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

17. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky konštatoval, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálne možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

18. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku sa ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky v sťažnosti (odklad vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2013